

చతుర్థ ప్రపాఠకః

పాఠకః ॥ ౧ ॥ శ్రీధర్మం వా వ్రతే ప్రకాశం శైధ్యపూర్వం ॥ దైవా
 శ్యామరాశ్మ ॥ తాన్న ప్యహావత్ ॥ ఇమిష్య ఇమిష్య ఇతి ॥ ప
 ద్దేవాక్ష్యంశూకకాత్ ॥ తాన్నధ్యమాత్ ॥ తాన్నువేత్రాపునాత్ ॥
 తాన్నువత్తాన్నువత్త్య ప్యస్మకాత్ ॥ తే గ్రహా అధవ ॥ తద్దేహాగాం
 గ్రహార్యమితి ॥ దేవతా వా వ్రతాయామానస్య స్పృహీ గృహ్యంతే ॥
 యద్దేహా ॥ ద్విదు రీపగదైవా ॥ యస్మై వ్యవం ద్విదుష వ్రతే గ్రహా గృహ్యంతే ॥
 వ్రతానై సోక్షుస్యాత్మాతి ॥ యదుప్రాగ్గంశు ॥ సోమేన దేవాగంస్త్య
 యానీతి ఇలు వై సోమేన యాతే ॥ యదుప్రాగ్గంశు జాహాతి ॥
 సోమేనైవ తద్దేవాగంస్త్యయతి ॥ యద్దేహాక్షుహాతి ॥ ౨ ॥
 దైవా వ్రత తద్దేవాగ్గచ్ఛన్తి ॥ యచ్ఛమసాక్షుహాతి ॥ తేనైవాను
 రూపేన యామానస్సువర్గం లోకమితి ॥ కింస్వేతదగ్ర అనీదిత్యా
 హు ॥ యత్పాత్రానీతి ॥ ఇయం వా వ్రతదగ్ర అనీత్ ॥ మృన్మయాని
 వా వ్రతాస్యాహ ॥ తైదైవా వ వ్రావృతమగచ్ఛ ॥ త వ్రతాని
 దాధుమయాణి పాత్రాగ్గృహకర్మా ॥ తాన్యకుర్వత ॥ ౩ ॥ వ్రేవ్రేతే
 వ్రావృతమగచ్ఛ ॥ యద్దాధుమయాణి పాత్రాణి ధవన్తి ॥ వ్రా
 వృతదైవ తైరగ్గృహానో గచ్ఛతి ॥ యాని దాధుమయాణి పాత్రాణి
 ధవన్తి ॥ అనుభవ తైర్లోకమభియతి ॥ యాని మృన్మయాని ॥

ఇమమైవ తైత్తిరీకాకమభియతి | బ్రహ్మహ్మోవాదిసోవదన్తి | కాశ్చత-
 ప్రాణీర్వాయవ్యాసాన్మగ్రపాఠితీ | తైవా నై పృశ్నీమదు-
 వాన్ | ౪ | తస్యా ప్రతేష్టవా ఆసా | ఇయం నై పృశ్నీ |
 తామాత్తిత్యా ఆదిత్యస్థాల్యా చతుష్పదః ప్రశూనదుహోకా | యదా-
 దిత్యస్థాలీ ధవతి | చతుష్పద ప్రప తయా ప్రశూనా యామాన
 ఇమాండుహే | తాదుష్ట్రీ ఉత్కర్షణాల్యన్త్రీయమదుహాత్ | యదు-
 క్షర్షణాలీ ధవతి | ఇన్త్రీయమైవ తయా యామాన ఇమాం
 దుహే | తాం విశ్వేతైవా అగ్రయగ్ధాల్కాల్కాగ్రమదుహోకా | యదా-
 గ్రయగ్ధాలీ ధవతి || ౫ || ఉత్కర్షణైవ తయా యామాన ఇమాం
 దుహే | తాం మమైవ్యాదుప్రస్థాల్యాఽఽయగదుహోకా | యద్ధ్రీ-
 వస్థాలీ ధవతి | ఆయుగైవ తయా యామాన ఇమాం దుహే |
 స్థాల్యాగ్ధాల్కాతి | వాయువ్యవ జహాతి | తస్మాత్తస్యైవ సాత్రేణ
 ప్రశూన్తువాన్తి | అస్యైవ ప్రతిగ్ధవాన్తి | అథా వ్యావృతమైవ
 తద్యమానో గచ్ఛతి || ౬ ||

గ్రహార్థం గ్రహజ్ఞానానాం త్యకుర్వతా దుహోన్నాగ్రయగ్ధాలీ
 ధవతీవ చ || ౧ ||

యువగంధురామమశ్వినా | సముచావానురెసచా | విప్రీస్తా-
 వా శుభప్తీ | ఇన్త్రీం కర్ష స్వావరమ్ | పుత్రీమివ క్షితరా-
 వ్యవృత్తా | ఇన్త్రీవరం కర్షణా దక్షింపనాభి | యథురా-
 మ్నా వ్యవృత్తీభిః | ఐకవ్యతి త్యా మఘవన్నభిన్తాత్ | అనావ్యగ్న

వ్రావిర్వాస్యేతే । స్మృతీవ ఘృతం చమూ ఇవ పోతుః ॥ 2 ॥ వ్రావ-
 విగం రయిమస్మై స్మవీరమ్ । వ్రావేస్తు ధేహి యోగం బృహత్తమ్ ।
 యస్మిన్నశ్వాస ఋషభాస ఉక్షుగాః । వ్రావేమహి అపస్పృష్టావ అహూ-
 తాః । వ్రావేవ సామపృష్టాయ వైభవే । వ్రావే వ్రావే అపయో వాకు-
 ముగ్నయే । వావ్రాహివాం దేవహిర్వంసోవీరమ్ । మావోవృష్టా-
 భాం పరమేవోమకా । సురూ త్వమసి క్రుష్ణిస్తే పోతు వ్రావే । మా-
 మాహిగంప్రీస్వాం యోనిమావీర ॥ ౩ ॥ యశ్చత్ర శిష్టగంభీరస్థూ-
 తస్యాయదిన్ద్రో అపిబచ్చచేభిః । అహం తదప్య మవసా శ్రీవేద । సాభ్యం
 రాజాసద్మివా భక్షయామి । ద్వే స్మృతి అశృణవం పిత్తగామ్ । అహం
 దేవానాముతమర్త్యానామ్ । తాభ్యాంబుదం విశ్వం భవన్తగంసమీతి ।
 అన్తరా పూర్వమవరం చక్షేతుమ్ । యస్తే దేవవరుణగాయత్రభన్దా-
 చాశం । తం త వ్రతే నావయజె ॥ ౪ ॥ యస్తే దేవవరుణోస్తుష్టా-
 చాశః । తం త వ్రతేనావయజె । యస్తే దేవవరుణా జగతిభన్దాచాశః ।
 తం త వ్రతేనావయజె । సామో వా వ్రతస్య రాజ్యమాదత్తే । యో
 రాజాసన్ద్రాశ్యానా సోమేన యజతే । దైవసువామెతాని హవీగం
 భవన్తి । వ్రతావన్తో వై దేవానాగం సవాః । త వ్రవాన్తే వ్రవావృ-
 యచ్చన్తి । త వ్రవం పువస్సువన్తే రాజ్యాయదైవసూ రాజా భవతిగం
 సోమ అవిశా యజె రాజ్యయోగం చ ॥ ౫ ॥

ఉదకాదైవ్యదితిర్వశ్వరూపి । అయ్యర్థ్యపతావధాత్ । ఇన్ద్రో
 యశ్చర్వరీభాగమ్ । మిత్రాయ వసుగాయచ । ఇయం వా తస్మి-

జ్ఞాత్రీ । ఇయం వా వ్రతస్య నిషీదతి । యస్యాస్మిహ్నోత్రీ బ్రహ్మీదతి ।
 తాముఠ్ఠాపయేత్ । ఉదఘాఢేవ్యదితితి । ఇయం వై డేవ్యదీతి । ౧౧౧
 ఇమామైవాస్తా ఉఠ్ఠాపయతి । ఆయుర్వ్యక్తపరావఠాదిత్యాహ ।
 ఆయుర్వైవాస్మీవఠాతి । ఇన్ద్రాఘ్నికృత్వతి భాగంఘ్నితాఘ్ని వరుణాఘ్ని
 వేత్యాహ । యథాయజురైవైతత్ । అవర్తిణం వా వ్రతైరవ్య వా
 వ్యాసం ప్రతివ్యాయ నిషీదతి । యస్యాస్మిహ్నోత్యుపస్పృష్టా బ్రహ్మీదతి ।
 తాం దుగ్ధాఘ్నిన్ద్రాఘ్నియ వచ్యాత్ । యస్యాత్సం వాచ్యాత్ ।
 అవర్తిమైవాస్మీన్ద్రావ్యాసం పఠేముఞ్చతి ॥ ౧౨ ॥ దుగ్ధా దీదాతి । వ
 వ్యాదృష్టా వక్షేగా దీయతే । పృథివీం వా వ్రతస్య పయః ప్రవిశతి ।
 యస్యాస్మిహ్నోత్రం దుహ్యామాన్ద్రం స్కన్దతి । యదద్య దుగ్ధం పృథ్వి
 వీమస త్ । యదోషధీరవ్యసరద్యదాపః । పయో గృహేషు పయో
 అఘ్నియాసు । పయో వఘేషు పయోఅస్తు తన్మఘ్నిత్యాహ । పయ
 వ్రవాత్సృహేషు ప్రశుమ ధత్తె । అప ఉపస్పృశతి ॥ ౧౩ ॥ అద్భిరైవైవ
 దాహ్నీతి । యో వై యజ్ఞస్యానై నానాతన్గం సగ్ం వృశతి ।
 ఉభే వై తే తహాఘ్నిగృహః । అగృతి ఖలు వా వ్రతదస్మిహ్నోత్రమ్ ।
 యదుహ్యామాన్ద్రం స్కన్దతి । యదభిదుహ్యాత్ । ఆనై నానాత్తం
 యజ్ఞస్య సగ్ంస్పృశేత్ । తదైవ యాదృక్పీదృక్పృహోత్తవ్యమ్ । ఆ
 ఠాన్యాం దుగ్ధాఘ్నినత్ హోత్రవ్యమ్ । అనా రై వై వా ర్తం యజ్ఞస్యబుష్క
 తీతి ॥ ౧౪ ॥ యదుద్భ్రతస్య స్కన్దేత్ । యత్తనో హాన్యాఘ్ని
 రైయాత్ । యజ్ఞం విద్భివ్యాత్ । యన్ద్రీస్కన్దేత్ । తల్లవ్యవ్య తా

క్షేపితాః | యత్రైవ స్కంధాః | తతః ప్రవైవత్సువర్గవ్యుత్థాః | త-
 త్తేవ యాద్యక్షి-ద్యక్ష్య జాతవ్యమ్ | అథాన్యాం ద్విగ్ధా పురక చా-
 త్తవ్యమ్ | అనాన్త నైవాన్తం యథావ్య నిష్కరోతి || ౧౧ || ఏవా ప్రత్య-
 యాద్యక్ష్యతే | యస్యాస్మిన్ క్రోధోఽభిశైశ్చాన్తరాధావతి | ద్విగ-
 ధా వా ప్రమ | యదస్మి | యద్దామవ్యత్యా ప్రతాపేత్ | ద్విదా-
 య ప్రమాపి దధ్యాత్ | అప్రసూర్యమావస్యాత్ | యదపోఽవ్యతి-
 త్తిత్యాత్ | అనాద్యధుగ్న రాప | అనాద్యమాత్యామపి దధ్యాత్ | గా-
 త్ పాపత్యాద్యస్తాదాయ | ఇదం విష్కంబక్రమ ఇతి వైష్ణవ్యాన్-
 పాద్యాయాద్ధ్వగ్ంసయన్ముద్రవేత్ | యజ్ఞో వై విష్ణుః | యజ్ఞేనైవ
 యజ్ఞగ్ం సంరతోతి | ఇస్సేవా ప్రదమపి వపతి శాన్త్యై || ౧౨ ||

వై వైవ్యతిద్యుత్పాతి సృతి కరోతి కరోత్యాత్యామపి దధ్యా-
 త్యై చ || 3 ||

ఏవా ప్రత్యాహవనీయోగాత్ హాపత్యం కామయతే | సిగా-
 హాపత్య అహవనీయమ్ | యస్యాస్మి మనుద్ధృతగ్ం సూర్యోఽభినిమా-
 చతి | ద్విగ్ధా హిరణ్యం ప్రబద్ధ్య పురస్తాద్ధరేత్ | అథాస్మిమ్ | అథా-
 స్మిన్ క్రోధమ్ | యద్ధిరణ్యం పురస్తాద్ధరతి | జ్యోతిరైవ హిరణ్యమ్ |
 జ్యోతిరైవైవం పశ్యన్ముద్ధరతి | యదస్మిం పూర్వగ్ం వారత్యథాస్మి-
 త్కరోత్రమ్ || ౧౨ || త్వాగ్ధయేనైవైవం ప్రణయతి | బ్రాహ్మణా త-
 త్కేయ ఉద్ధరేత్ | బ్రాహ్మణో వై సర్వాజ్జేవతాః | సర్వాభిరై-
 వే దేవతాభిరుద్ధరతి | అస్మిన్ క్రోధముత్పాద్యాతమిత్ రోసీతి ప్రో-

తి | అస్తైవ వాస్తం యుజ్జ్వల్య నిమ్నకోతి | దుశో వా ప్రతస్య యుజ్జా
 స్పృహతి యస్త్యాగ్ని మనుర్భర్తన్ నమాన్యోఽభ్యుదతి | మైత్రం ప్రకుంభవ్య-
 చేత్ | తేనైవ యుజ్జంబమ్మీగి శే | యస్యాపావనీయోఽనుద్యా శైగార్-
 హావర్య ఉద్యాయేత్ || ౨౭ || యదాపావనీయ మనుద్యాప్య గార్-
 హావర్యం మఙ్గల్ | విద్భిన్యాత్ | భార్యవ్యమస్తై జనయేత్ | య-
 జ్జే వ్యయుజ్జస్య వాస్తవ్యం క్రియతే | తదను దుశోఽపచరతి | య-
 త్సార్యమవ్యవస్యేత్ | వాస్తవ్యమగ్ని ముపాసీత్ | దుశోఽస్య ప్రశూ-
 న్నాతుకస్యాత్ | అప్రావనీయ ముద్యాప్య | గార్ హావర్యం మఙ్గల్ |
 ఇతః ప్రకమం శశ్చి ల్లగ్నిః | స్వాద్యో వైరథి జ్జారవేదాః | ప గాయ-
 త్రియా త్రిష్టభా శగత్యా | జ్జేత్యో వావ్యం వపాతు ప్రకాసన్నితి |
 ఛన్దోలిరైవైన్దన్ స్వాద్యోనైః ప్రజనయతి | గార్ హావర్యం మఙ్గతి | గార్
 హావర్యం వా అన్వాహితాగ్నిః | ప్రశన్త ఉప తివ్యన్తై | స యదుద్యా-
 యతి | తదను ప్రశవోఽప గ్రామన్తి | ఇషు ర్నయ్యై రమవ్య || సహసే
 ద్యుమ్నాయ | ఉజ్జేఽపశ్యాయేత్యాహ | ప్రశవో వైరయః |
 ప్రశూనైవాస్తైరమయతి | సారస్వతో త్వోగ్నా సమిన్ధాతామిత్యాహ |
 ఋఖ్సామై వై సారస్వతాశుగ్నా | ఋఖ్సామాభ్యమైవైన్దన్ సమిన్ధా
 ప్రమాదసి ప్రరాక్షసీత్యాహ | ర్నకన్తరం వై ప్రమాట్ | బృహద్వి-
 రాట్ || ౨౮ || తాభ్యమైవైన్దన్ సమిన్ధ | వజ్రో వై చక్రమ్ |
 వజ్రో వా ప్రతస్య యుజ్జం విద్భిన్తి | యస్యానో వా రథోవాఽత్త-
 రాఽగ్ని యాతి | అప్రావనీయ ముద్యాప్య | గార్ హావర్య ముఙ్గలేత్ |

యదక్షిప్తాక్షయం ప్రశ్నతం క్షణం తా సే । సూర్యుణ్య లోకసాన్వ
 త్కాక । తత్ర రంభాస్థామధు సా శక్త తనె । సుసంస్కృత సుభుక్త్యా
 వాంఛ శ్యేతి ॥ ౨౬ ॥ పూర్వీకృతాన్వ ఆశ్చేత ఆభుమధు సుసేవోని
 త్వయశ్చ ప్రతకా అపిశ్యాహా । అస్మిన్సూర్యా క్షణం । క్షణం
 భిక్షక ఆభుగం సుసేవోతి । అస్మిన్సూ కళ్యాణే పునోవాన్వయోక
 వాలా నిర్వచేత్ । అస్మిన్సూ కళ్యాణేన్వం శ్యేత కాన్వకేన్వయోక కా
 వతి । పవన్వైకం ఆభుమధు కళ్యాణే నయతి । అన్వకన్వయోకా ।
 పూ హ్యాయ సమ్యక్త్యై ॥ ౨౭ ॥

వాన్వకన్వయోకాన్వయోకం అన్వయోకం వాన్వకన్వయోకం గన్వ
 త్వయోకాన్వయోకాన్వయోకం అన్వయోకాన్వయోకం వన చ ॥ ౨౮ ॥

ఏనై పూర్వం ప్రో అన్వయోకం తతి క్షణం యన్వయోకాన్వయోకాన్వ
 క్షణం పున్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వ
 మాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వ
 ఏయేనమన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వ
 ఏయేనమన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వ

యన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వ
 సం క్షణం యన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వ
 ద్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వ
 యన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వ
 ద్వాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వ
 యన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వ
 యన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వయోకాన్వ

వ్రాన్నయన్తి హోతుశ్చమసమనూన్నయన్తి | హోతానుశగంపతి |
 మధ్యత ఏవ యజ్ఞగం సమాదధాతి | యస్య మాధ్యన్తివై సవన్తే సా-
 మాతిరిచ్యతే | తిరియం తృతీయసవనం కామయమానోఽభ్యతిరిచ్య-
 తే | కార్యీతగం సామ భవతి | అతిక్తం వై కార్యీతమ్ | అతి-
 రిక్తం యభవనస్యాతిరిచ్యతే || ౨౯ || అతిక్తస్య శాస్త్రేణ బ్రాహ్మ-
 గం అపి నూర్యతి కుర్వన్తి | యస్త్వివాత్తిర్యప్య సవనస్య కామ-
 వాతిరిచ్యతే | తేన వైవం కామైవ సమధా యన్తి | కార్యీతగం సామ
 భవతి | తేనైవ మాధ్యన్తివ్రాభవనూన్నయన్తి | ప్రక్షణస్త్వా-
 మః | తేనైవ తృతీయసవనూన్నయన్తి | హోతుశ్చమసమనూన్న-
 యన్తి | హోతానుశగంపతి || ౩౦ || మధ్యత ఏవ యజ్ఞగం సమా-
 దధాతి | యస్య తృతీయసవన సామాతిరిచ్యత | ఉక్త్యం కుర్వత |
 యస్యాక్త్యేఽతిరిచ్యత | అతిక్రాత్రం కుర్వత | యస్యాతిరాశ్రితిరి-
 చ్యతే | తేనై దుష్పౌణ్ణానమ్ | యమానం వా ఏతత్ప్రశవ ఆసాహ్య-
 యన్తి | బ్రహ్మధామ భవతి | బ్రహ్మద్వా ఇమాన్తోకాన్తాధార |
 బాఠాతాః ప్రశవః | బ్రహ్మతై వాస్తే ప్రశూన్తాధార | శిషివిష్టవతీమ
 కుర్వన్తి | శిషివిష్టవై దేవానాం పుష్టమ్ | పుష్ట్యైవైవగ్ం సమర్థయన్తి |
 హోతుశ్చమసమనూన్నయన్తి | హోతానుశగంపతి | మధ్యత
 ఏవ యజ్ఞగం సమాదధాతి || ౩౧ ||

యన్తి సవనస్యాతిరిచ్యతే శగంపతి దాధారాస్తా చ || ౩౧ ||
 ఏవైవై వై వైవతాయాదిప్యః | ఏకం వా ఏతావిప్యీమతి

గంసుతుః | యా త్వ సగంసుతుః | ప్రజాపతిర్వా వ్రష విశా-
 యతే | యద్యక్షాః | తవ్య గ్రావాల్లా దవ్తా | అవ్యతరం వా వ్రతే
 సగంసుత్వకోర్షిస్పశుః | పూర్వోకావ్యత్యా దేవతా ఇత్యాహుః |
 పూర్వోకవృతవ్య వైశ్రేయావ్యవతి | తివ్రన్యాత్యాని భవత్వ-
 లితైవ్య || 32 || ముకుత్వతి | ముకుతాః | ముకుతో వై దేవానామపరాజ-
 తమాః | దేవానామపరాజిత అయతనే యతే | ఉభే
 బృహద్రథ వ్రతే భవతి | ఇయా వాచ రథ వ్రతమ్ | అసాబృహత్ |
 అర్యామై వ్రతేతి | వాచశ్చ మసపశ్చ | ప్రాణాచ్ఛానాచ్ఛ-
 తిశ్చ పృథివ్యాశ్చ || 33 || సర్వస్మాద్విత్తా ద్వేద్యాత్ | అభివ్రో బ్ర-
 హ్మనామా భవతి | మువగవ్య శోకన్యాభివృత్త్యై | అభిజద్భవతి |
 మువగవ్య శోకన్యాభివృత్త్యై | విశ్వేద్యవతి | విశ్వస్య జిత్యై |
 యవ్య భూమాగంసా యజ్జిత్రవ ఇత్యాహుః | స దేవతా వృత్త్యా
 ఇతి | యద్యక్షిస్త్వేమస్సామః ప్రస్తాథ్నాన్యత్ || 34 || ఉక్త్యో కుర్విత ||
 యద్యక్ష్యోస్సాన్యత్ | అతిరాత్రం కుర్విత | యజ్జిత్రోతుభిరైవాస్య దేవతా
 వృత్త్యై | యా వై భస్మోభిరభిధవతి | స సగంసుత్వకోర్షిభవతి |
 మువగాయ శోకవైశామ త్వేత్యాహా | ధన్వాగంసి వై సువై ఉప-
 వై | భస్మోభిరైవాస్య ధన్వాగంస్యభిధవతి | ఇన్వనోవా ఋత్విణామ-
 ద్యవ్యుః || 35 || ఇన్వనా ఇయ వై పూర్వోమ్నాః | యతే | ప్రాణా-
 వాసా పూర్వోర్నాపాతీయత్యాహ | ప్రాణానానయో దేవ శ్రేయతే |
 శోణానానా మామా శాసివ్వియత్యాహ | వైసం పురాఽఽయమః

ప్రాణానానాహారః । అర్చితం వా వ్రతే నియమి । యేషాం దీప్తి
 తావా ప్రదీయాతుతే । తంయదక్షవశేణయం క్రూర్కృతామనైమా
 ల్లాకస్వయత్ । ఆపారక్షహితీహ్యామాత్ । 31 । తుదక్రూరోకేస్తే
 ధాయస్త్రైర్థాక్షయా బుద్ధ్యిస్తుయం । ఇయంనై పాస్త్రో కాస్తే ।
 అస్య ప్రవైక్షం పరిదదతి । వ్యవర్థం తదిత్యాహాణ యోగ్యురయమ
 శస్త్రయితీహాతా ప్రథమః ప్రాసావస్తీతి మాత్రాకలిక్షణా పరిమాత్ ।
 యాయారసుప్రైవః । స్త్రైర్థాక్షహాంకీ క్రయోత్ । ప్రథయోగ్యస్త్రైమా
 యోః పరిదదతి । 32 । అథో ధువ స్త్రైవైవమ్ । అథో వ్యవస్త్రై
 చ్చావతే । త్రిః పరియన్తి । త్రయ ఇమ ల్లాకాః । ప్రథ్య ప్రవైషం
 ల్లాకీశ్యోధువతే । త్రిః పున్తః పరియన్తి । మదక్ పాపయ్యై
 వచ్చా బురవః । బురుభీరైవైషం ధువతే । అన్న అయోగ్యం
 పవస్త ఇతి ప్రతిపదం కుర్వరణ । రక్షవరసామైస్తాగ్ం పామస్యాత్ ।
 అయుక్తేనాత్మస్తధతే । అథోవాస్మానమైవ వైహతో యన్తి । 33 ।

అభిజితే శ్య పృథివ్యాశ్చ స్యాదధ్వర్యుహ్యాయాల్లాకయోః
 పరిదదతి కుర్వరగ్ంస్త్రైశ్చి చ । ౬ ।

అనుర్యం వా వ్రతస్మాద్వర్ణం కృత్వా । ప్రశవోవ్రయమవకా
 మన్తి । యస్య యూపో విరోహతి । త్వాన్ప్రం బహురూపమాంభో
 త్వస్తా వై రూపాగామీశే । మన్వవ రూపాగామీశే । పోఽస్మిన్వకూ
 వ్రయం యచ్చతి । నాస్తాత్ప్రశవో వ్రయమవ క్రామన్తి । అర్చితం వా
 తే నియన్తి । యేషాం దీప్తి తానానుగ్నిరుచ్ఛాయతి । 34 । తా

వాచసపియ త్తద్యావేత్ | అత్తం మర్కీత్ | రిర్వ్యజ్ఞాత్ | రాశ్చ
 వ్యమ సే అవేత్ | అదావాచసపియ త్తద్యావేత్ | అస్మిన్మాను-
 శ్శరీత్ | అదాస్మిన్మాన్తద్యావేత్ | గాఠపాపర్ష్యామన్తరీత్ | అ-
 ద్గాఠ పాపర్ష్య త్తద్యావేత్ | అఠ పుత పుతమాశ్శరీత్ || ౪౦ || అ-
 త్త వాక స పలయతి | అత్త వాచస పుతమాశ్శరీత్ | అత్త
 తదేవమిచ్చన్తి | అస్మిన్మాన్తాఠాత్తద్యావేత్ | తస్మాన్తే కుర్వాత్ |
 క్షుక్తుకమపి కుర్వాత్ | పుమావా బ్రహ్మః ప్రియా ర్షమాః | అత్కృ-
 ముః | ప్రియమైవై స వసువ్రా పమర్షయతి | గాఠ పాపర్ష్యం మ-
 వతి || ౪౧ || గాఠ పాపర్ష్య వా బ్రహ్మీర్ష్యమాః | వ్యాజ్ఞేవైవైవోమోసే
 ర్షవయతి | వా సై రాశ్చవ్యజ్ఞయతి | అప్య సోమ ఉప్తవశ్శీత్ |
 సువరాగ్ం హిరణ్యవైవృధాన్తిర్విద్య | బ్రాహ్మీన్తనర్షదాఢాఢుయోత్ |
 జ్జహుయాదవ్యత్ | సోమమైవాభిమూఠేతి | సోమజ్ఞాపఠాఠి | సోమప్య
 వా అభిమూయమాణస్య ప్రియా ర్షమాఢుదకాశ్శుత్ || ౪౨ || తస్మా-
 వరాగ్ం హిరణ్యమథవత్ | అస్మవరాగ్ం హిరణ్యక్కుర్వన్తి |
 ప్రియమైవై స వసువ్రా పమర్షయన్తి | అస్యాగ్గీర్షన్ం సోమమప్తపా-
 ఠేయః | క్షీణీయాదైవ | సైవ తన్మ వాశ్శిన్తి | అప్య ప్రి-
 మప్తపాఠేయః | బ్రహ్మారాగ్ంశ్చ ష్టాబ్జావం బ్రాధియణుయోత్ | ద్రాఢు-
 త్రి యగ్ం సోమమాపారత్ | తప్య యోగ్ంశ్చ క్షరాఢపఠత్ |
 త అద్రారా అథవః | ఇన్ద్రోత్ప్రసహాఠాఠ | తప్యవల్కః తగాఢ-
 కఠత్ | తాప ష్టాబ్జావంపఠవః | క్షీణో వై ష్టాబ్జావం | క్షీణ-

స్వామోరాహా । యదాదారాగంశ్చ ఘాల్గునాసీ చాభిముదాతే । వా-
 మమైవ రాజానమభిముగోతి । శ్చృతేన ప్రారస్సవనే శ్రీగీయాత్ ।
 దధ్వా మభ్యస్థినే ॥ ౪౪ ॥ నీరలుశ్రీగ ర్మరీయసవనే । అగ్నిష్టోమ-
 స్వామస్వాద్రథస్తరసామా । య ప్రవ ర్విశా వృతాస్సుయః । త-
 వీవయాజయేయః । ఏకాక్షాన్ద్యుగాన్ద్యద్వాన్ద్యైభ్య ప్రవ । పు-
 స్వామస్కీగీయాత్ । యజ్ఞేనైవ రద్ద్యజ్ఞమిచ్ఛతి । నైవ తత్తః ప్రాయ-
 శ్చిత్తిః । సర్వాభ్యో వా ప్రవ దైవతాభ్యస్సర్వేభ్యః ప్రుక్తేభ్యలత్సా-
 నమాసురతే । యస్సత్ప్రాయానురతే । ప్రతావ్నాన్థలు నైపుకుమః ।
 యావదస్యవిత్తమ్ । సవనావేదసేవ యజేత । సర్వపృష్ఠాఽప్య సామ-
 స్వాత్ । సర్వాభ్య ప్రవ దైవతాభ్యస్సర్వేభ్యః ప్రుక్తేభ్య లత్సా-
 న్నిష్కీగీగే ॥ ౪౫ ॥

ఉద్వాయతి మనన్మనత్యకామత్పరాఽపతన్మధ్యస్థిన ఆసురతై
 పచ్చ చ ॥ ౪౬ ॥

పవమానస్సువర్జనః । ప్రవిత్రేణ విచర్షణిః । యః పోతాప
 పునాతు మా । పునస్తు మా దేవజనాః । పునస్తు మనవో ధియా ।
 పునస్తు విశ్వ ఆయవః । జాతవేదః ప్రవిత్రవత్ । ప్రవిత్రేణ పునాహి
 మా । శ్శుకేణ దేవ దీద్యత్ । అగ్నేక్రత్వా క్రనూగ్గంఠను ॥ ౪౭ ॥
 యత్రే ప్రవిత్రమర్చిషీ । అగ్నే వితతమన్తరా । బ్రహ్మ తే
 పునీమ హే । ఉభాభ్యాన్దేవ సవితః । ప్రవిత్రేణ ప్రవేస చ ।
 ఇదం బ్రహ్మ పునీమహే । నైశ్వదేవీ పునతి దైవ్యాగాత్ । యస్మై

బ్రహ్మీ॑ ప॒రమో॑ వీ॒రపృ॑ష్ఠాః । ర॒క్షా మ॑క॒ స్తవృ॑థమాద్యు॒ః । వ॒యో
 గ్గం॑ స్యా॒మ ప॑తయో ర॒గ్నూగా॑మ్ ॥ ౪౬ ॥ వై॒శ్వా॒న॒రో క్షత్వి॑రీ॒ర్షా
 పు॒వాతు॑ । వా॒తః ప్రా॑గే॒నే॒షి॒రో మ॑యో॒ధాః । ద్యా॒వాపృ॑థివీ వ॒యో
 నా వ॑యోధిః । ఋ॒తావ॑రీ య॒జ్ఞయో॑ మా పు॒నీతా॑మ్ । బృ॒హాద్యి॑పు
 వి॒త॒స్ప॑థిః । వ॒రోషి॑ష్టే దో॒త మ॑స్ప॒థిః । అ॒గ్నే ద॒క్షిః పు॒వాహి
 మా । యో॑వ దే॒వా అ॑పు॒వత॑ । యో॒వాపో ది॒వ్యకృ॑తః । తే॒వ ది॒వ్యత
 బ్ర॒హ్మగా॑ ॥ ౪౭ ॥ ఇ॒దం బ్ర॒హ్మపు॑నీమహీ । యః పా॑వ॒మానీ॒త
 ధ్యతి॑ । ఋషి॑భి॒స్సంభృ॑త॒గ్ం ర॑సమ్ । వ॒ర్త॒వ్గం వ॑ పూ॒తమ॑శ్కాతి ।
 ప॒వ్రితం॑ మా॒త॒ల్యే॒వా । ప్రా॒వ॒మా॒నీ॒శ్యోఅ॒ధ్యతి॑ । ఋషి॑భి॒స్సంభృ॑త
 గ్ం ర॑సమ్ । త॒స్మై స॑ర॒వ్యతీ॑ దు॒హీ । క్షీ॒రగ్ం ప॒ర్వి॒ర్మగూ॑క్షామ్ ।
 ప్రా॒వ॒మా॒నీ॒స్స॒స్త్వస్త్వయ॑నీః ॥ ౪౮ ॥ సు॒దు॒ఘా హి ప॑య॒వ్యతీః॑ । ఋ
 షి॑భి॒స్సంభృ॑త్యో ర॑సః । శ్రా॒హ్నాశ్చ॒వ్యమృ॑తగ్ం హీ॒రమ్ । ప్రా॒వ॒మా
 నీ॑ర్షి॒తస్త॑నః । ఇ॒మల్లో॑క॒మఘో॑ అ॒ముమ్ । కా॒మా॒స్సమృ॑థ॒యన్తు॑ వః ।
 దే॒వీదే॒వై స్స॒మాభృ॑తాః । ప్రా॒వ॒మా॒నీ॒స్స॒స్త్వస్త్వయ॑నీః । సు॒దు॒ఘా
 హి ఘృ॑త॒శ్చురః॑ । ఋషి॑భి॒స్సంభృ॑త్యో ర॑సః ॥ ౫౦ ॥ శ్రా॒హ్నాశ్చ॒వ్య
 మృ॑తగ్ం హీ॒రమ్ । యో॑వ దే॒వాః ప్ర॒వి॒శేణ॑ । అ॒త్నాసం॑ పు॒వతే॑వదా ।
 తే॒వ స॒హస్ర॑థా॒రేణ॑ । ప్రా॒వ॒మా॒స్యః పు॑వ॒న్తు మా॑ । ప్రా॒క్షాప్త॑ర్యం
 ప్ర॒వి॒త్రమ్ । క్షతో॑ ద్యా॒మగ్ం హి॒రగ్నా॑యమ్ । తే॒వ బ్ర॒హ్మవి॑దో
 వ॒యమ్ । పూ॒తం బ్ర॒హ్మ పు॑నీమహీ । ఇ॒ష్ట్యి॒స్సువీ॑తీ వై॒వా మా

పునాతు | సామస్సస్వస్త్వావసుగాస్సయీచ్యా | యమో రాజా శ్రమ్యు
గాః | పునాతు మా | కారవేదా మ్నాశ్చయన్త్యా పునాతు || ౧౧ ||

అను ర్మయాగాం బ్రహ్మగా స్వస్త్వయసేస్తుకుఘా హి ఘ్య
త్స్పృత్ ఋషీభిస్సమ్యుత్సో రసః పునాతు త్రిశీ చ || ౧౨ ||

ప్రీతా వైప్రతమానత్ రత్ స్తవ్యమావా అశవాహి | క్షవా
అపశ్యచ్ఛ్రుమసజ్జృతస్య పూర్ణం స్వధామ్ | తముపోదతిష్ఠన్తమ
జవాభుః | తేనాగ్ధ్రూవ ఉత్తామవారున్ధత | తస్మాద్ధ్రూవే క్షవా
భ్యస్తే | తిరకోఽపశ్యచ్ఛ్రుమసజ్జృతస్య పూర్ణం స్వధామ్ |

తముపోదతిష్ఠన్తమజవాభుః | తేన మూఝూత్తామవారున్ధత | తస్మా
ద్వాసి తిత్సభ్యః క్రియతే | మనుష్యా అపశ్యచ్ఛ్రుమసజ్జృతస్య పూర్ణ
గ్ంస్వధామ్ || ౧౩ || తముపోదతిష్ఠన్తమజవాభుః | తేనద్వయీ
మూత్తామవారున్ధత | తస్మాద్దివరహ్నో మనుష్యేభ్య ఉప హ్రీయతే
ప్రాతశ్చ స్థాయచ్ఛ్రు | ప్రశవోఽపశ్యచ్ఛ్రుమసజ్జృతస్య పూర్ణంస్వ
ధాం | తముపోదతిష్ఠన్తమజవాభుః | తేన త్రియీమూత్తామవారు
న్ధత | తస్మాత్త్రిరహ్నాః ప్రశవః ప్రెరతే | ప్రాతస్సజ్జవే స్థాయం |

అసురా అపశ్యచ్ఛ్రుమసజ్జృతస్య పూర్ణం స్వధాం || ౧౩ || తము
పోదతిష్ఠన్తమజవాభుః | తేన సవధ్నర ఉత్తామవారున్ధత | తే క్షవా
అమన్యస్త | అమీ వా ఇదమభూవన్ | యద్వయ్యగ్ం స్మ ఇతి |

త స్తతాసి చాతుమాన్యాన్యవశ్యన్ | తాన్ నిరవహన్ | తే క్షవై
ప్రాన్తామూర్ణమవృత్ | తతో క్షవా అభవన్ | వరాఽసురాః ||

అసురా అపశ్యచ్ఛ్రుమసజ్జృతస్య పూర్ణం స్వధాం || ౧౩ || తము
పోదతిష్ఠన్తమజవాభుః | తేన సవధ్నర ఉత్తామవారున్ధత | తే క్షవా
అమన్యస్త | అమీ వా ఇదమభూవన్ | యద్వయ్యగ్ం స్మ ఇతి |

త స్తతాసి చాతుమాన్యాన్యవశ్యన్ | తాన్ నిరవహన్ | తే క్షవై
ప్రాన్తామూర్ణమవృత్ | తతో క్షవా అభవన్ | వరాఽసురాః ||

అసురా అపశ్యచ్ఛ్రుమసజ్జృతస్య పూర్ణం స్వధాం || ౧౩ || తము
పోదతిష్ఠన్తమజవాభుః | తేన సవధ్నర ఉత్తామవారున్ధత | తే క్షవా
అమన్యస్త | అమీ వా ఇదమభూవన్ | యద్వయ్యగ్ం స్మ ఇతి |

త స్తతాసి చాతుమాన్యాన్యవశ్యన్ | తాన్ నిరవహన్ | తే క్షవై
ప్రాన్తామూర్ణమవృత్ | తతో క్షవా అభవన్ | వరాఽసురాః ||

౧౧౭|| యద్యుతే | యాచైవ కైవా ఆర్జునువారుస్థర | తాన్త నా-
 వరున్త | యత్పితృభ్యః క్రమోతి | యామేవ పితర ఆర్జునువారుస్థర |
 తాన్త నావరున్త | యదావనాథేఽక్షుగ్ం పారన్తి | యామేవ
 మనుష్యా ఆర్జునువారుస్థర | తాన్త నావరున్త | యద్దక్షిణా
 వృచారి || ౧౧౮ || యాచైవ క్రోశ్చ ఆర్జునువారుస్థర | తాన్త నావ-
 రున్త | యచ్ఛాతుమాణస్యై ర్యుతే | యాచైవాసురా ఆర్జునువా-
 రుస్థర | తాన్త నావరున్త | భవత్యాత్మనా | పరాస్య భౌత్యవ్యా
 భవతి | విరాజో వా ప్రమా విశోన్తి | యచ్ఛాతుమాణస్యాసి |
 వైశ్వాక్షేనేవాస్మిన్లోకే ప్రత్యతిష్ఠత్ | ప్రయాప్త్రాపైరన్తరీక్షే | సాక-
 మైధైర్రముస్మిన్లోకే | ప్రవ వా త్వాన్త రభ్యర్వం భవతి | య ప్రవ
 విచ్ఛాగ్ంశ్చాతుమాణస్యై ర్యుతే || ౧౧౯ ||

మనుష్యా అపశ్యన్తామసద్భృతస్య పూణాగ్ం స్వధామ-
 సురా అపశ్యన్తామసద్భృతస్య పూణాగ్ం స్వధామ సురా దదా-
 త్యతిష్ఠన్తాన్తాన్త చ || ౧౨ ||

అస్మిన్వచ సవత్సరః | అద్దిత్యః పరివత్సరః | చన్ద్రమా ఇ-
 రావత్సరః | వాయురనువత్సరః | యద్దైవ్యైశ్వరైవేన్త యుతే | అస్మి-
 మైవ రభ్యవత్సరమాప్నోతి | రస్నాద్దైవ్యైశ్వరైవేన్త యజమానః |
 సవత్సరీగాగ్ం స్వప్తిమాశోన్త ఇత్యాశోసీర | యద్వరుణప్రథూ-
 సైర్యుతే | అద్దిత్యమైవ రత్సరివత్సరమాప్నోతి || ౧౨ || రస్నాద్వరు-
 ణప్రథూసైర్యుతమానః | వద్దివత్సరీగాగ్ం స్వప్తిమాశోన్త ఇత్యాశో-

నీర | యథాక్షయైశ్యంతే | కర్మణాం ఘోర తపనానకృతమోహోత్సరి |
 తస్మాత్సాక్షయైశ్యంతాః | ఇత్యాదికృతానాం పుష్టికాశాద్
 ఇత్యాకానీర | యద్యైశ్యంతే యతే | ఇత్యాదిక రక్ష్యవయః |
 అథా తస్య వ్రాణ్యశ్చ సకృదాశ్చ క్రొత్సాప్యకృతాంశ్చ యద్యైశ్యంతా
 ప్తికానీర యతే || ౧౮ || వ్రాణ్యశ్చ తపనానకృతమోహోత్సరి |
 తస్మాద్వ్రాణ్యశ్చ యతాః | ఇత్యాదికృతానాం పుష్టికా
 శాద్ ఇత్యాకానీర | ఇత్యాదికృతానాం పుష్టికాశాద్ | యథా
 తస్మాత్సాక్షయైశ్యంతే ఇతి | ఇత్యాదికృతానాం పుష్టికాశాద్ | య
 ద్యైశ్యంతాంశ్చ తస్మాత్సాక్షయైశ్యంతే | విశ్వైశ్చైవాప్యమయాత్ |
 తేషాం నైవాప్యమయాత్ | తేషాం నైవాప్యమయాత్ || ౧౯ || యద్యైశ్య
 తేషాం | యద్యైశ్యంతే యతే | పుష్టికాశాద్ చైవాప్యమయాత్ | యద్యై
 తేషాం | అథైశ్యంతే పాప్యమయాత్ | యద్యైశ్యంతే యతే |
 అథ సకృతస్య గృహపతిమోహోత్సరి | యదా సకృతస్య గృహ
 పతిమోహోత్సరి | అథ సమాప్యమయాత్సరి | యదా సమాప్య
 మయాత్సరి || ౨౦ || అథ గృహపతిమోహోత్సరి | యదా
 గృహపతిమోహోత్సరి | అథాస్మిన్వతి | యదాస్మిన్వతి | అథ
 గార్భవతి | ప్రమాతైశ్చైశ్యంతే కృతాంశ్చ | ప్రమాతైశ్చైశ్యంతే
 మవమమ్ | అథోత్సరి వా ఉత్సరి శ్రీయాగంసి ఇవన్తి | యద్యైశ్య
 తేవాప్యమయాత్ | తేషాం నైవాప్యమయాత్ || ౨౧ || త
 థోత్సరి వా ఉత్సరి శ్రీయాగంసి ఇవన్తి | యద్యైశ్య
 తేవాప్యమయాత్ | తేషాం నైవాప్యమయాత్ || ౨౨ || త

త్కాకమాయత్ | యస్మిన్నాదిత్యః | యద్వరుణాశ్రమాపై ర్యుతే |
 ప్రతమైవ లోకకర్ణయతి | యస్మిన్నాదిత్యః | అదిత్యస్త్రిక సాయుశ్య-
 ముపైతి | యదాదిత్యో వసుధాగ్ం రాజావసదుణాశ్రమాపై రయతి |
 తద్వరుణాశ్రమాసా వావసుణాశ్రమాపై ర్యుం | అథ సామూ రాజా ధన్యా-
 గ్ంయి సాకర్షురై రయతి || ౬౨ || ప త్కాకమాయత్ |
 యస్మింశ్చప్రమా విరాతి | యథాకమైధై ర్యుతే | ప్రతమైవ లోక-
 కర్ణయతి | యస్మింశ్చప్రమా విరాతి | ధన్వమివ ప్రత సాయుశ్యము-
 పైతి | సామూ వై చప్రమాః | ప్రమ వా త్వై వ్రాతాభ్యమూ ధన్య-
 యతి | య ప్రవవిద్యాన్యాకమైధై ర్యుతే | యస్మింశ్చ రాజా
 ధన్యాగ్ంయి చ ప్రమైధన్వ || తథాకమైధానాగ్ం సాకమధర్వం |
 అథతావః పితరః ప్రజాపతిం పితరం పితృయజ్ఞేనాయుజన్త | త ప్ర-
 త్కాకమాయత్ | యస్మిన్నైతవః | యత్పితృయజ్ఞేన యుజతే | ప్రత-
 మైవ లోకకర్ణయతి | యస్మిన్నైతవః | ఋతూనామైవ సాయుశ్య-
 ముపైతి | యద్వైతవః పితరః ప్రజాపతిం పితరం పితృయజ్ఞేనాయుజన్త |
 తత్పితృయజ్ఞస్య పితృయజ్ఞత్వం || ౬౩ || అథాపథయ ఇమన్దేవ-
 స్త్సమ్మిక్షై రయజన్త ప్రథేమహీతి | తతో వై తా అప్రథన్త | య ప్ర-
 వ విద్యాగ్ం స్త్ర్యమ్మైధై ర్యుతే | ప్రథతే ప్రజయా ప్రసరి | అ-
 థ వాయుః పరమైష్ఠివగ్ం శునాస్తీర్యేగాయతి | ప త్కాకమాయ-
 యత్ | యస్మిన్వాయుః | యన్మనాస్తీర్యేణ యుజతే | ప్రతమైవ
 లోకకర్ణయతి | యస్మిన్వాయుః || ౬౪ || వ్రాయోగైవ సాయు-

జ్యముప్రతి । బ్రహ్మోవాచో వనన్తి । ప్ర రాతుర్భావ్యయాశీ టా
 యుతా 3 వ ప్రయాణుతా 3 ఇతి । త్వన్యా ప్రవర్ణుతూవప్యేతి । యతి
 వ్రవన్తా బ్రదీయాణుతే । వ్రవన్తా భవతి । యతి న్నీక్ష్మీ న్నీష్మ । యతి
 వ్రవమాను వ్రవమా । యతి శ్చరతి శ్చరత్ । యద్ది హీమకా హీమన్త ।
 ఋతున్యూత్వా సప్తభస్మరమప్యేతి । వ్రవభస్మరః ప్రజాపతిః । ప్రజాపతి
 ర్వావైవః ॥ ౬౬ ॥

వ్రవభస్మరమోచ్ఛతి శువాచీరయేన్త యతేతజయస్మహాప్ర
 యాణవమూచ్ఛతి వైశ్వదేవత్వగం సాకమైధైరయతత వ్రవైభవ
 పిర్మయన్తర్వజ్జయతి యస్మిన్వాయుక్ హీమన్తస్త్రిణీ చ ॥ ౧౦ ॥

ఉభయే యువగం సురానుముద్ధాన్ని వై యస్య ప్రాశస్య
 బ్రవ ఏకకోసుర్యం పవమానః ప్రజా వై ప్రతమాసతాస్మిర్వావ
 ప్తభస్మరో దశే ॥ ౧౦ ॥

ఉభయై వా ఉదన్తాభస్మర్యాభిర్మన్యతోత్త్రై వావ బ్రాహ్మణే
 వ్రవభ గృహవైభిన్తగం వట్కప్తి ॥ ఉభయై వా వైవః ॥ ౬౬ ॥

వారిః ఓమ్ ॥

